

mirhaneyi iş görememesi için malzemesini almış ve geri kalanını kullanamayacak bir hale getirerek İzmir yönünde geri çekilmişlerdir. [35] Bu geri çekiliş İzmir'e kadar devam etmiş ve bu noktanın doğusunda hiçbir İngiliz kuvveti kalmamıştır. Bu haberi veren 20 nci Kolordu raporu 24 Mart 1920 tarihini taşımaktadır. [36]

Anadolu demiryollarının güney kısımlarında gelişen olayları yine 20 nci Kolordu raporlarından takip edebiliyoruz. Burada hemen şunu belirtmeliyiz; Heyet-i Temsiliye bu tarihlerde Ankara'dadır ve mücadelenin beyni durumundadır. Heyet-i Temsiliye çoğu zaman haberleşmesini Ankara'da bulunan kolordu aracılığıyla yapmaktadır.

27 Mart tarihli Kolordu raporunda daha önce Afyonkarahisar'daki İngiliz kuvvetlerinin Eskişehir'e geçmelerini önlemek için yapılan tren yolundaki tahribatın tamiri iki güne kadar bitirileceği bildirilmektedir. Tamirat bitince trenler aktarmasız doğruca bu iki merkez arasında seferler yapabileceklerdir. [37] Nitekim 29 Mart günü tamirat bitirilmiş ve aktarmasız tren seferleri başlamıştır. Yine aynı tarihli rapora göre daha güneyde demiryolları çevresinde Kuvâ-yı Milliye hareketleri yoğunlaşmıştır. Adana'nın kuzeyinde Karaisalı Kasabası'nda Kuvâ-yı Milliye'nin baskıları karşısında Fransızlar Pozantı'ya doğru çekilmeye zorlanmıştır. [38] Ancak bu baskılara Fransızların önce direndiklerini görüyoruz. Çiftelhan-Pozantı arasındaki Kuvâ-yı Milliye üzerine bir saldırı düzenleyen Fransızlar, sekiz ölü ve bunlara ait makineli tüfek ile eşyaları bırakarak Pozantı'ya kadar geri çekilmişlerdir. [39]

Böylece batıda İzmir, güneyde Pozantı'ya kadar uzanan Anadolu demiryollarında Heyet-i Temsiliye bilfiil hâkim bir duruma geçmiştir. Bu yollarda işletme birliğinin sağlanmasıyla düzenli tren seferleri de başlatılmıştır. Nitekim 20 nci Kolordu'dan 12 nci Kolordu Komutanlığı'na gönderilen Kolordu raporunda bu durum şu cümlelerle ifade edilmektedir. "Ankara-Eskişehir, Eskişehir-Bilecik ve Eskişehir-Afyonkarahisar, Konya-Ulukışla Şimendüfer hatları üzerindeki cihet-i askeriyenin nezareti altında kumpanya muntazaman trenlerini işletmektedir. [40]

- [35] a. g. a.; Kıs. 312, Dos. 51, F. 76.
[36] a. g. a.; Kıs. 312, Dos. 51, F. 82.
[37] a. g. a.; Kıs. 312, Dos. 51, F. 76.
[38] a. g. a.; Kıs. 312, Dos. 51, F. 82.
[39] a. g. a.; Kıs. 312, Dos. 51, F. 87.
[40] a. g. a.; Kıs. 312, Dos. 51, F. 82.

Çakmak, Fevzi

030734

01 Temmuz 2021

MADDE YAYIMLANDIKTAN
SONRA GELEN DOKÜMAN

MAREŞAL FEVZİ ÇAKMAK

Em. Kur. Alb. Nusret BAYCAN

A. GİRİŞ

Mareşal Fevzi Çakmak büyük bir asker, Türk ahlak ve karakterinin seçkin bir siması; sevgi ve şefkatine güvenilen bir komutandı.

Kararlarındaki isabet ve yanılmazlık, görüş ve düşüncülerindeki mantık ve doğruluğa dayanırdı. İnandığı konuların gerekçeleri çok kuvvetliydi.

Her türlü kogullar içinde hiçbir zaman karamsar olmamış, iyimserliğini davranış ve görünüşü ile çevresine de aşılamıştı.

Konuşmaları sade fakat çok güçlü, pürüzsüz ve sürükleyici idi. Eleştirilerini özdeyişleriyle süslerdi.

Çevresiyle ilişkilerinde içtenlik, dürüstlük vardı. Kin tutmazdı.

Genç subayların özellikle kurmay subayların yetismelerine, kişilik kazanmalarına önem verir, bu alanda çeşitli çalışmalar düzenlerdi. Onların bağımsız fikirler kazanmalarını, sorumluluk duygularının yükselmesini sağlamak için çabalarlı.

Yurt savunması ile ilgili konularda fazla titizlik göstermesi, bazı çevrelerce yadırganmıştır. Ama, Osmanlı-İtalyan Harbi Balkan ve Birinci Dünya Harplerinde önemli yurt topraklarının elden çıkmasına tanık olmuş, İstiklal Harbi'nde yurdun dört yanından saldıran düşmanlarla savaşmış bir milletin Genelkurmay Başkanı için, bu titizliği fazla görmemek gerekir.

Yaşamı çok sade, yurt sevgisi sonsuzdu. Okumaya çok meraklı olduğundan bürosunda da bu alışkanlığını sürdürürdü. Hastalandığı zamanlarda bile bürosunu terk etmez yandaki odada tedavi görür ve görevini yürütürdü.

B. FEVZİ ÇAKMAK'IN YAŞAMI

1. Doğumu ve Ortaöğretimi

Büyük asker, büyük komutan, faziletli insan, Fevzi Çakmak ülkenin bunalmış bir döneminde, 24 Ocak 1876'da İstanbul'da dünyaya gelmiştir.